

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/403/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5713211622
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5713211622.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd Žilina, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a Mgr. Márie Kašíkovej, v právnej veci navrhovateľa: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, proti odporcovi: O. U., nar. XX.X.XXXX, bytom O., D. O. XXXX/XX, zastúpená splnomocneným zástupcom Igorom Lukáčom, nar. XX.X.XXXX, bytom O., O. XXXX/XX, o zaplatenie 1.289,13 eur s prísl., na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 8C/291/2013-37 z 4. februára 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Odporkyňi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa na zaplatenie istiny 1.289,13 eur s prísl. a zároveň odporkyňi nepriznal náhradu trov konania.

Vychádzal zo zistenia, že navrhovateľ uzatvoril s odporkyňou dňa 28.1.2008 zmluvu o úvere č.8100010812, na základe ktorej poskytol odporkyňi úver s úverovým limitom 50.000,- Sk (1.659,70 eur), ktorý sa odporkyňa zaviazala zaplatiť v 30 - tich splátkach po 3.206,-Sk (106,42 eur). Predmetnú zmluvu posúdil ako zmluvu uzatvorenú podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Zmluvu uzatvorila odporkyňa ako spotrebiteľ. Pri uzatváraní zmluvy vystupovala ako fyzická osoba, čo je preukázané označením odporkyne v zmluve menom, priezviskom, rodným číslom, bydliskom. Navrhovateľ pri uzatváraní tejto zmluvy bol dodávateľom tak, ako to má na mysli ust. § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, nakoľko konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Je nesporné, že odporkyňa splátky úveru nesplácala riadne a včas, čo vyplýva z jej výpovede, ako aj z predložených listinných dôkazov, a to najmä výpisu z úverového účtu odporkyne a taktiež aj z oznámenia o zosplatnení úveru zo dňa 30.8.2009. Tým, že došlo k zosplatneniu celého úveru, a to na základe listu zo dňa 30.8.2009 bola odporkyňa povinná uhradiť celý dlh vyplývajúci z úverovej zmluvy 15 dní od doručenia oznámenia o zosplatnení. Odporkyňa vzniesla námietku premlčania nároku navrhovateľa s odôvodnením, že od zosplatnenia úveru na základe listu zo dňa 30.8.2009 uplynula 3 ročná všeobecná premlčacia lehota na uplatnenie nároku navrhovateľa. Oznámením o zosplatnení dlhu zo dňa 30.8.2009 navrhovateľ oznámil odporkyňi, že vzhľadom k tomu, že je v omeškaní so splátkami úveru viac ako 3 mesiace, stáva sa splatným celý dlh, a to uplynutím 15 dní od doručenia oznámenia. Oznámenie o zosplatnení dlhu bolo odporkyňi doručované doporučenou zásielkou, ktorá bola uložená na pošte 2.12.2009, čo v zmysle časti 15.bod 15.2. všeobecných podmienok sa považuje za doručenie týmto dňom. Dňom 2.12.2009 začala plynúť 3 ročná premlčacia lehota pohľadávky navrhovateľa v zmysle §

101 Občianskeho zákonníka, ktorá uplynula 2.12.2012. Navrhovateľ podal svoj návrh 15.8.2013, čo je po uplynutí 3 ročnej premlčacej lehoty, preto nárok navrhovateľa posúdil ako premlčaný a takýto nárok v súlade s ust. § 100 ods. 1, veta druhá Občianskeho zákonníka nemožno veriteľovi priznať.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Odporkyňu ako úspešnej účastníčke konania však trovy konania nepriznal, nakoľko jej trovy konania nevznikli.

V zákonom stanovenej lehote proti rozhodnutiu podal odvolanie navrhovateľ. Namietal nezákonnosť a nesprávnosť postupu súdu, ktorý pri posúdení námietky premlčania vychádzal z trojročnej premlčacej lehoty. Súd svoj záver, pre ktorý neaplikuje relevantnú právnu úpravu premlčania vyplývajúcu z Obchodného zákonníka, žiadnym spôsobom neodôvodnil. Zmluva o úvere (teda aj zmluva o revolvingovom úvere č. 810010812) je tzv. absolútnym obchodom (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka), čo okrem iného znamená aj to, že úprava Obchodného zákonníka sa použije vždy, ibaže je niektorá otázka v ňom neupravená alebo osobitný predpis obsahuje samostatnú úpravu na ochranu spotrebiteľa výhodnejšie. Obchodný zákonník upravuje premlčanie, a to komplexne. Súčasne úprava premlčania v Občianskom zákonníku nie je právnou úpravou určenou na ochranu spotrebiteľa. Preto sa malo postupovať podľa obchodnoprávnej regulácie premlčania, čo však konajúci súd nespravil a rozhodol preto nezákonne. Uvedené vyplýva z ust. § 266 ods. 5 Obchodného zákonníka. Zároveň je v Obchodnom zákonníku presne stanovené, ktoré z jeho ustanovení sa na takýto vzťah s účasťou spotrebiteľa nemôžu použiť (viď § 340a ods. 4, § 340b ods. 5, § 369c) resp. sa upraví obmedzenia pre ich použitie (viď v § 369 ods. 3). Úprava premlčania tam nepatrí. Prípadná úvaha a tvrdenie o tom, že občianskoprávna úprava premlčania je pre spotrebiteľa výhodnejšia, vychádza len zo zdanlivého a predčasného záveru a platí iba pre prípad, ak spotrebiteľ vystupuje v postavení dlžníka. Ak by bol spotrebiteľ v postavení veriteľského subjektu, potom by pre neho táto úprava žiadnu výhodu neprinesla, ale naopak. Bola by nevýhodnejšia. Zdanlivá „výhoda“ použitia občianskoprávnej úpravy premlčania oproti obchodnoprávnej sa prejaví ako nevýhoda vtedy, ak dôjde napríklad k uznaniu dlhu dlžníkom (záväzku). Zároveň poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 32 Cdo 3337/2010. Aj z ustanovenia § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka (resp. § 266 ods. 5 Obchodného zákonníka) vyplýva, že v prospech spotrebiteľa sa v prípade pochybností má vykladať len obsah zmluvy, právna úprava (arg. a contrario). Súd mal vychádzať zo 4-ročnej premlčacej doby. Nárok uplatnený návrhom na začatie konania nie je premlčaným. Preto navrhuje zmeniť rozsudok okresného súdu a vyhovieť návrhu v plnom rozsahu alebo tento zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania.

K odvolaniu sa vyjadrila odporkyňa, ktorá žiadala rozsudok okresného súdu potvrdiť, nakoľko konal v súlade s Občianskym zákonníkom.

Krajský súd, ako súd odvolací (§10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania, proti rozhodnutiu proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 201, § 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), rozsudok okresného súdu vo veci samej ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p.

Odvolací súd sa v zásadných a rozhodujúcich zisteniach a záveroch stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto sa obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov rozsudku okresného súdu a na zdôraznenie vecnej správnosti len doplnil/zopakoval niektoré podstatné skutočnosti (§219 ods. 2 O.s.p.).

Z ustáleného skutkového stavu okresným súdom vyplýva, že navrhovateľ uzatvoril s odporkyňou dňa 28.1.2008 zmluvu o úvere č.8100010812, na základe ktorej poskytol odporkyňu úver s úverovým limitom 50.000,- Sk (1.659,70 eur), ktorý sa odporkyňa zaviazala zaplatiť v 30 - tich splátkach po 3.206,-Sk (106,42 eur). Oznámením o zosplatnení dlhu zo dňa 30.8.2009 navrhovateľ oznámil odporkyňu, že vzhľadom k tomu, že je v omeškaní so splátkami úveru viac ako 3 mesiace, stáva sa splatným celý dlh, a to uplynutím 15 dní od doručenia oznámenia. Oznámenie o zosplatnení dlhu bolo odporkyňu doručované doporučenou zásielkou, ktorá bola uložená na pošte 2.12.2009, čo v zmysle časti 15. bod 15.2. všeobecných podmienok sa považuje za doručenie týmto dňom. Na rozdiel od okresného súdu

však odvolací súd poukazuje na to, že k zosplatneniu celého dlhu došlo dňa 17.12.2009, kedy odporkyni uplynula 15-dňová lehota na zaplatenie tohto dlhu. Odporkyňa v konaní pred súdom vzniesla námietku premlčania.

Keďže okresný súd návrh navrhovateľa zamietol vzhľadom na dôvodne vznesenú námietku premlčania odporkyňou, odvolací súd zamerlal preskúmanie veci v prvom rade na okolnosť, či predmetné vznesenie námietky premlčania je dôvodné. Ak je totiž vznesenie námietky premlčania odôvodnené, nezostávalo okresnému súdu nič iné, ako návrh navrhovateľa zamietnuť. Uplatnením námietky premlčania na súde totiž prestáva byť subjektívne právo vynútiteľné a podľa platného právneho stavu súd premlčané právo nemôže priznať.

Slovenský právny poriadok v čase uzavretia zmluvy upravoval postavenie a ochranu spotrebiteľa v zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. S účinnosťou od 1.1.2008 Občiansky zákonník (ďalej len OZ) v § 52 ods. 1 spotrebiteľskú zmluvu definuje ako každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľom podľa ods. 3 cit. ust. je pritom osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom podľa ods. 4 cit. ust. je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 2 písm. a/ zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľským úverom je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. Podľa písm. b/ citovaného ustanovenia zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Je teda nesporné, že zmluva o revolvingovom úvere je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle cit. § 52 ods. 1 OZ a jej charakteristickým znakom je, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je z nej zrejmé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvnil.

Presadzovanie obchodného práva na inštitúty upravené v kódexe o občianskych právach len s poukazom na argumentáciu o úveroch ako absolútnych obchodoch je argumentačne zjednodušené. Sám zákonodarca v zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľskom úvere upravil podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru, ako aj náležitosti zmluvy. V ust. § 5 upravuje odstúpenie veriteľa od zmluvy, pričom odkazuje poznámkou na ust. § 48 OZ. V ust. § 7 citovaný zákon upravuje práva spotrebiteľa v prípade, že mu bolo poskytnuté vadné plnenie, pričom v poznámke odkazuje na ust. § 499 OZ a § 19 zák.č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý bol zrušený a v súčasnosti ochrana spotrebiteľa je upravená v zák.č. 250/2007 Z.z. Aj keď podľa legislatívnych pravidiel nemajú odkazové poznámky normatívnu povahu, uvedený odkaz zákonodarcu názory o absolútnej prednosti právnej úpravy obchodného práva na spotrebiteľské úverové vzťahy relativizuje.

Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že hoci úverová zmluva je s poukazom na ust. § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka tzv. absolútnym obchodom, je zároveň, ako na to správne poukázal okresný súd, tiež spotrebiteľskou zmluvou. Predmetná vec je o spotrebiteľskej zmluve, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou (zákon č. 250/2007 Z.z., zák.č. 258/2001 Z. z. a ustanoveniami Občianskeho zákonníka). Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Teda ide o typicky občianskoprávny vzťah. Úverovanie spotrebiteľov patrí medzi najfrekvencovanejšie občianskoprávne vzťahy. Je náležité a plne v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnú úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo.

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy, dvojaká právna úprava zmluvných pokút a pod). Aplikačná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1.

1. 1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na plynutie času a jeho dôsledky vrátane premlčania v typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi biznismenmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre spotrebiteľov výhodnejšia. V bežných medziľudských vzťahoch použitie podnikateľského práva na spotrebiteľský vzťah môže s nepochopením a v rozpore s princípom právnej istoty a dôvery v objektívne právo narážať na predstavy spotrebiteľov, že na nich dopadá občianske právo a nie Obchodný zákonník. Odvolací súd preto odmieta názor navrhovateľa, podľa ktorého na predmetnú spotrebiteľskú vec nedopadá právna úprava občianskeho práva ale obchodného práva.

Bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod, s poukazom na vyššie uvedené, vychádzajúc zo zásady *lex specialis derogat lex generalis*, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade je zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako i ust. § 52 a nasl. OZ, má prednosť pred všeobecnou, ktorou je Obchodný zákonník. Je nevyhnutné predmetný právny vzťah medzi účastníkmi posudzovať podľa ustanovení piatej hlavy prvej časti OZ a príslušných ustanovení Zákona o spotrebiteľskom úvere.

V zmysle § 54 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa potom nemôžu odchýliť od Občianskeho zákonníka, ak by to bolo v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany. S uplatnením Obchodného zákonníka je spojená pre spotrebiteľa v postavení dlžníka nevýhodnejšia dlhšia 4-ročná premlčacia doba (§ 397 ObZ), oproti podľa Občianskeho zákonníka pre spotrebiteľa výhodnejšej 3-ročnej premlčacej doby (§101 OZ). S poukazom na úpravu rozdielnej dĺžky základnej premlčacej doby v Občianskom zákonníku a Obchodnom zákonníku je námietka odvolateľa o výhodnejšej úprave v Obchodnom zákonníku neopodstatnená. Pre posúdenie dôvodnosti vznesenej námietky premlčania zo strany odporcu bolo preto rozhodujúce zistenie, či právny vzťah založený zmluvou o revolvingovom úvere je občianskoprávnym vzťahom. Okresný súd preto správne na otázku premlčania aplikoval § 100, § 101 a § 103 OZ. Odvolací súd sa s týmto právnym názorom okresného súdu stotožňuje.

Preto bol v konečnom dôsledku správny postup okresného súdu, ktorý na posúdenie premlčacej doby v prejednávanej veci, vzhľadom na obsah danej zmluvy o úvere použil ustanovenia Občianskeho zákonníka a následne správne posúdil uplynutie 3-ročnej premlčacej doby, ktorá (na rozdiel od názoru okresného súdu) začala plynúť dňa 17.12.2009 a uplynula dňa 17.12.2012. Návrh na začatie konania bol podaný po uplynutí premlčacej doby dňa 15.08.2013. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania bol správne premlčaný nárok zamietnutý.

Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvostupňového konania. Okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore i návrhový charakter rozhodovania o náhrade trov.

O trovách odvolacieho konania súd rozhodol v zmysle ust. § 224 ods. 1 O.s.p. aplikujúc ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a ust. § 151 ods. 1 O.s.p.. Odporkyňa mala v odvolacom konaní plný úspech, avšak trovy odvolacieho konania si neuplatnila, preto jej odvolací súd tieto nepriznal.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.